

קרנ

באחד באדר

עשן שקלים

העדה

ב.

מסורת הש"ס

ה'לכה א' מתנ"י' צאחד צאדר משמעין על הש
הזרע האחר עד שלא יאחר
צאדר שלמות יושבים צמדניה תני נמי כל מה שהיו
ואם הרחובות. והשווקים שנתקלקלו צימות הגשמי

ריבב"ז

פירוש רבינו יהודה בן בנימין הרופא זצוק"ל:

מִשְׁנֵה אַ בָּחַד בָּחַד מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקִלִים.
 לִפִּי תַכְרִיךְ לִרְבִּיעַ בָּא' וְכֵן מִתְּחִילָה
 מִדְּשֶׁה בְּדִלְמֶר מִבְּמִילָה (דף כט':) וְכֵן עוֹלֵת מִתֵּן
 מִתְּבַדֵּד חֹדֶשׁ וְהֵבֵא קֶרֶבן מִתְּבַדֵּד חֹדֶשׁ מִתְּבַדֵּד
 וּמוֹסָפִין בְּחֵלְזֵן בְּרִי"ח יִסְפֵּן נִקְנֵן מִשְׁקִילֵי חֹדֶשִׁים
 וְיִמָּה בָּחַד בְּחֹדֶר בְּדִמְתִּיָּה דוֹרֶשֶׁן בְּלִבּוֹת פֶּסַח
 וְיִמָּה לִפְסַח שְׁלֵשִׁים יוֹם וְאִפִּי לִרְבִּעִי' דְּלִמְרַ"ב
 שְׁמֹתוֹת הָאוּלִּי וְשׁוֹלֲמֵנִין יוֹשְׁבֵי־סִיד מִבְּמִילָה בְּטָ"ו
 בְּחֹדֶר מִקְרִינֵמָּה חָ"ל בָּחַד: מִשְׁמִיעִין, מִקְרִינֵמָּה כֵּן
 וְיִצְרִירָנָה קִיּוּ וְיִדְוָה קִיּוּ וְיִשְׁמַע שְׁאֵל אֶת הַטֵּם
 וּמוֹכְרֵינָן [עַל הַכֶּלְלָא] לִפִּי שְׁלֹמֹמֶן יִצְרִיר וְאִעֲבִ"ב
 חָ"ל חָ"ל יוֹקְרִינֵן וְתוֹקְרִינֵן לְאַחֵר חֶקֶק עַד מָ"ו בְּחֹדֶר
 שִׁיחָה גִּדּוֹל קָמַת שׁוֹכֵל לַעֲקוּרִי: בְּרִינֵין, הַמִּשְׁמִיעִין
 מִתּוֹמֵת מִימֹת יִיזֶעֱבֵן בֶּן נֹון: וְתוֹמֵקִין אֶת הַדְרִיכִ"ב
 לִפִּי שְׁמַתְקֵלְנָה מִמַּחֲמַת הַמֵּיִם: וְחָ"ל מִקּוֹתֵם הַמֵּיִם.
 וְכֵן יִרְבּוּ הַטֵּיטוּס עַל הוֹחֲלֵינֵן אֶת הַטֵּיטוּס עַל הַמֵּיִם
 שְׁמֹתָהּ (ח') טִיטֵלֵה בְּדִמְתֵּהּ בְּכִפְתָּל חָ"ל מִשְׁעִין וְזִכּוֹר
 מִקּוֹתֵם מִיֵּם מִשְׁעִין מִטְּרֵה בּוֹחֲזֵלִין וְאִין הַמִּקּוֹה מִטְּרֵה
 בּוֹחֲזֵלִין חָ"ל בְּשִׁכְרוּרֵי פֶ"ה וְטִיטֵינִי מִ"ב שְׁמֵיִם
 בְּדִלְמֶר־בֶּ"ב: בָּהֵא אִשֶּׁה (שְׁבַת סה') אֲזִוָּה דְּשִׁמְיֵין
 עֲבִיר בְּנִימָה מִקּוֹה בִּימֵינֵי מִיֵּם וּמִפְּנֵי בִּימֵינֵי
 שְׁמֵרִי. ח' יָמֵי מִיֵּם מִשְׁמִיעִינֵם מִמַּחֲמַתֵּן בְּקִיץ
 עוֹשִׂינֵן מִקּוֹתֵם מִיֵּם שְׁמֵיִם בְּחֹדֶר לְזִכּוֹר הַקֶּךָ
 בְּדִלְמָתָה בּוֹחֲזִפְתָּה מִרִּיב עַל מִקּוֹה שְׁאִין
 בְּשִׁכְרוּרֵי פֶ"ה וְטִיטֵינֵן עַל חָלֶת הַמֵּיִם וּמִשְׁמִיעִינֵן
 לִ"ב אֲרִיעֵבֶס אֲשֶׁר חָדִי שְׁבַת לִקְוֹתֵם עוֹלִי:
 וְטִיטֵינֵן עַל הַפְּקֻדָּה. בְּרִישׁ מִרִּיב מִ"ב מִתְּקַנֵּין קִיּוּ
 הַדְרִיכִים וְחַת הַרְחוּבוֹת וְחַת מִקּוֹתֵם הַמֵּיִם וְעוֹשִׂין
 עַל לִזְכֹּר הַרְבֵּים וְטִיטֵינֵן עַל הַקְּרִיבוֹת וְיִזְכְּלוּ עַל
 הַכֶּלְלָא שְׁמֵיִם שְׁבַחְלוּ עַל מוֹעֵד הָיוּ יוֹלָאִין
 בְּקִיץ אִין אִין קִיּוּ כִּלְלִים אֲבִלְלִים אִין אִין
 לִ"ב דְּמַפְרֵשׁ בְּיִרְשָׁלַיִם חֲפֹתֵר שִׁירָה שְׁמֵיִם
 אֲחֵר שְׁמֵיִם בְּטָ"ו בְּחֹדֶר וְטִיטֵינֵן אִין וְגַם יֵשׁ
 לְשִׁמּוֹת דְּרִיכִים וְרִחוּבוֹת וְחֲפֹתֵי הַרְחוּבוֹת יֵשׁ
 לְמַלְחָה שִׁירָה שְׁמֵיִם וְחֲזוֹר וְקִלְקֵלוֹ בְּדִלְמֶר בְּ"ב
 דְּרִי"ב יִסְכּוּ מִן שִׁמְיָה קִטְרִי כִּלְלִים אֲבִלְלִים אִין
 [דְּמַתְרֵן] בְּיִרְשָׁלַיִם כֵּן בְּזִכֵּר כֵּן חָפְסִיל
 וְזִבְזִיל עוֹד מִתְּחִילָה כֵּן בְּיִרְשָׁלַיִם כֵּן בְּיִקְוֹת
 וְיִסְכּוּ בְּטָ"ב (דף ק') וְעַד כֵּהֵן כֵּן יוֹלָאִין אֲחֵרָה
 שְׁמֵיִן לִ"ב עַל סֵלֶה שֶׁהָיוּ רִחוּבֵה זֶרַע מִמֵּין
 אֶחָד יִנְעִמֵן וְתוֹכְסֵת כִּלְלִים אִין שְׁמֵיִם:

תקלין חדתינ

באחד מפרש בגמרא: **תשמיטין** מפרש
גמרא: **על** השקלים. שיהיו עד שקל
לירושלים: **על** הכללים. שקורו הכללים עד שקל
שימי רוע לבת סאה: **בצרכין** המוקפות מומה
מפרש יצין וזה ללא תבנותם צ"ד **תקנין**
בכפרים ויעצורום ודלות מפרש גמרא: לקמן: **מקורין**
אלה **הדרסים** שמקבלין מימות הגשמים נגמרי
אוחן בשביל עולי רגלים אל' בשביל הולכים נגמרי
מקבלת כדמי חמין קר' **הדרים** (שי: **מקואות**
לקוחין מימיו ואלו להשקיף מימי לחון אל'
ומהם **תשמיטין**: **לד** רבי **הרמס**. מפרש בגמרא:
ומתליין אל' **הקדושים**. כבוד כדי שיפרכו הכהנים
ועושי עבודתו ואלו יפרכו ופי' צדיקים ואלו יפרכו
ממנה השם לכל ויהיו צדיקים לחזון ויהיו:

[illegible]

באדר^(א) "משמיעין על השקלים יועל הכלאים^(ב) ובחמשה עשר בו קורין את המגילה בכרכים ומתקנין את הדרכים ואת הרחובות ואת מקוות המים ועושין כל צרכי הרבים ומצינין (על) [את] הקדושת ויוצאין אף על הכלאים: גמ' למה באדר באדר כדי שיביאו ישראל את שקליהן בעונתן ותיתרם תרומת הלשכה מן החדשה בזמנה^(ג) באחד ניסין ומר רבי שמואל בר רב יצחק (תרומת^(ד) הלשכה^(ה)) כתחלתה דכתיב^(ו) ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן. ונתן עלה ביום שהוקם המשכן בו ביום תרומה תרומה^(ז) (א"ר) טבי רבי יאשיה בשם כהנא^(ח) [א] נאמר כאן^(ט) חדשי ונאמר להלן^(י) חדשי מה חדשי שנאמר להלן אין מונין אלא מניסין אף חדשי שנאמר כאן אין מונין אלא מניסין^(יא) וינה שבק רבי טבי ראשה דתמתינא^(יב) ואמר סופה [ידל] כן כהרא דתני זאת עולת חדש בחדשו וכו' אלא תורם בכל חדש וחדש ת"ל בחדשו לחדשי (השנה) בחדש אחד הוא תורם לכל חדשי השנה יכול באיהו חדש שירצה^(יג) נאמר^(יד) כאן חדשי שנאמר להלן חדשי מה חדשי שנאמר להלן אין מונין אלא מניסין מה חדשי שנאמר כאן אין מונין אלא מניסין: מהו משמיעין. רב הונא אמר מכריזין היך מה דאת אמר^(טו) ויתנו קול ביהודה ובירושלם תמן תנינן אין^(טז) בין אדר הראשון לאדר השני אלא מקרא מגילה ומתנות לאבוינים^(יז) סימון בשם ר' יהושע בן לוי אף שימוע שקלים וכלאים בניהם [וארבי] חלבו ר' הונא (א"ר) בשם ר' חייא רבה הכל יוצאין ב"ד שהוא זמן קרייתא א"ר^(יח) יוסי ויאות^(יט) כלום אמרו משמיעין על השקלים לא כדי שיביאו ישראל את שקליהן בעונתן את אמר באדר אמרו יוצאין עד כדון את בשתא שיתין וימין^(כ) כלום אמרו יוצאין אף על הכלאים לא כדי שיהיו הצמחין ניכרין^(כא) אם אומא את באדר הראשון עד כדון אינון דקדיין רבי חזקיה שאל מעתה בני בכל משמיעין על השקלים מראשו של^(כב) (חורש) חורף^(כג) לא כדי שיביאו ישראל שקליהן בעונתן ותיתרם תרומת הלשכה מן החדשה בזמנה באחד ניסין תתיב^(כד) עולא קומי רבי מנא וראה תנינא^(כה) בשלשה פרקים בשנה תורמין את הלשכה בפרום הפסח^(כז) בפרום העצרת בפרום החג אמר ליה^(כח) (לא) נימר אילין דקריבין בפרום הפסח אילין דרחוקין בפרום העצרת ואילין דרחוקין מנהון בפרום החג

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

(א) מגילה י"ג כ"ט. מ"ק ו',
(ב) ירושלמי ר"ה פ"א הל"א,
(ג) ע"י ר"ה ז א, (ד) מגילה
ו: ירושלמי מגילה פ"א הל"א,
(ה) ירושלמי מגילה פ"א הל"א
והל"ג ופ"ב הל"ג, (ו) יוסה,
(ז) ירושלמי שם פ"א הל"א,
(ח) נ"א, (ט) לקמן פ"ג משנה א,

א א מ״י פרק א משקלים
הל״ט:
ב ב מ״י פרק ב מכלאים
הל״ט:
ג ג מ״י פרק ג ממגילה
הלכה ד ט״ע א״ח
סיומן תרפא סעיף א:
ד ד מ״י פרק ד מכלאים
הל״ט:
ה ה מ״י פרק ה משקלים
הל״ט:
ו ו מ״י שם הל״ה:

נוסחת הבבלי

(א) ר' עזי כו' בשם רב
 כהנא: (ב) ואמר סיפא דלא
 ק' כו': (ג) רב סימון
 כו': (ד) ורב בשם כו':
 (ה) כלום אומרים שיזאזין על
 כו' אלא כדי כו': (ו) מן
 מוצת לא כו' עד בא' בניסן
 מוקפין: (ז) בפרום החג
 בפרום עצרת: (ח) לא נאמר
 הלן הקרוצין:

הגהות הב"ח

[illegible]

הגהות הגר"א

[א] גמ' נאמר כאן לתדשי וכו'
ונאמר להלן לתדשי וכו' מה
לתדשי האמור וכו' אף לתדשי
כצ"ל דהא בדרבנא קריא כתיב
וזאת עולת משה בשבתו
השנה: **[ב]** ה"ג לא קן תמי:
[ג] נאמר כאן לתדשי וכו' מה
לתדשי האמור וכו' אף לתדשי
וכי' כצ"ל: **[ד]** ר' חלבון וכו'
עד זמן קרייתיה ל"ג וע'
קביע': **[ה]** כדי שיעזבו
ישראל וכו' ותניא לא ל"ג:

אלא היו נטעלין מן הנשעה בג' פרקים בשנה: **פסח**. דהיינו ט"ו יום קודם הרגל דלמקנן; לא **יאמר**. בתמיה ופי לא יאמר: טעין ודקונין **פסח** **פסח** נו'. דקס"ד דמש"ה.

תורה אור השלם

1. יהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן; שמות מז זי.
2. ובסבדים חצי ההין יזהר לפי ושלישת ההין לאלול וריבעית ההין לכבש יין זאת עלת חדש בחדשו לחדשי השנה; במדבר כז יד.
3. החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה; שמות יב כד.

במדבר: דברי הימים ב כד